

Oda al 'pacte del pollastre'

L'amiguisme, la voluntat de definir el poder polític i l'escàndol han marcat l'última edició dels premis literaris Ciutat de València. Uns guardons atorgats per la corporació municipal que han estat esquitxats per una trajectòria de controvèrsia.

El repartiment de poder entre la coalició PP-UV en la Generalitat valenciana fou batejat per Vicent González Lizondo com el "pacte del pollastre". Aquest esquarterament de la influència ha arribat també als premis Ciutat de València que atorga l'ajuntament del cap i casal. Els guardons són hereus dels premis que l'editorial Prometeo convocava en la transició. Cobraren entitat amb el regidor de Cultura socialista Vicent Garcés, en la primera etapa de l'alcalde Ricard Pérez Casado, definitivament municipalitzats i dividits en distints apartats: narrativa i poesia en valencià i castellà, i teatre en valencià. Però a mesura que els 80 moren, el reconeixement dels premis també va morint.

Cacera de bruixes. Sobretot per un seguit de turbulències com la que es va produir el 1988. L'escriptor i membre del jurat dels premis aquell any Alfons Cervera recorda que "des de la regidoria de Cultura que encapçalava el successor de Garcés, Roberto Cantos, es va amenaçar d'expedientar una funcionària per haver posat el terme 'català' en una nota de premsa sobre els premis". El diari dretà *Las Provincias* va clamar a Odin quan se'n va assabentar, i UV va demanar caps. El PSOE, que governava en minoria, va trontollar. La majoria dels jurats d'aquell any varen dimitir (Ferran Torrent, Alfons Cervera, Josep Iborra, entre altres), tot i que l'alcalde Pérez Casado els pogué convèncer perquè acceptaren de nou el càrrec, i a

més va assegurar que no hi hauria cap expedient. Iborra i Alfons Cervera es negaren a tornar.

Amb l'arribada al poder de la coalició en l'ajuntament PP-UV, es fa càrrec de l'àrea de Cultura la regionalista radical Dolors García Broch, que obre els braços als escriptors del blaverisme i converteix els premis en una caricatura.

Amics, coneguts i saludats de del PP i UV, de 'Las Provincias' i de l'Associació Valenciana de Crítics Literaris s'han repartit els premis.

Ja en l'actualitat, el PP governa en majoria, però això no ha impedit la consideració als seus companys regionalistes en el tron autonòmic. El regidor de Cultura, José Rafael García Fuster, ha instaurat un nou premi d'assaig en castellà, a més a més d'augmentar-ne la dotació econòmica. Però aquesta edició no serà precisament recordada per això. El primer cas polèmic el trobem en el premi Constantí Llombart de narrativa en valencià, dotat amb dos milions de pessetes (en totes les modalitats de valencià,

s'accepten tant les obres en català com en valencià antinormatiu). El guanyador ha estat Carles Recio, amb l'obra *El poderós*. Recio prové del blaverisme extrem més activista i, a poc a poc, ha anat acostant-se a posicions més serenes fins arribar a una mena de "tercera via". Això li ha facilitat ser el cap de publicacions de la Diputació de València, i estar a prop del seu president, Manuel Tarancón, que és, al seu torn, delegat de publicacions de l'ajuntament. També li ha permès presidir l'Institut d'Estudis Valencians (IEV), organisme propugnador de la "tercera via".

Al jurat, hi havia dos membres de l'IEV, Jesús López Sancho i Josep Soler Carnicer. De fet, Recio va formar part fa alguns mesos del jurat del premi de poesia infantil Maria Mulet de la Diputació al costat del mateix López Sancho. I aquest guardó també va despertar polseguera. El guanyador va ser Daniel Carratalà Ortí, poeta conegut de Recio que va aportar el text *El secret de la bruixa i la fada*, i va obtenir un premi de 500.000 pessetes. Però segons Vicent Soriano, del grup d'EU en la Diputació, "quan es va fer públic el veredict del jurat, Carratalà va fer arribar un escrit a l'organització dient que ell no havia escrit l'obra premiada. Es va obrir una investigació, i misteriosament, tornà a enviar més tard un document on va acceptar l'autoria i el premi". Carles Recio aporta al tema una explicació, tot i que bastant pintoresca, per desmentir les insinuacions periodístiques segons les quals ell mateix ha

estat l'autor de l'obra de Carratalà: "aquest volia que figurara el nom de la seua núvia com a co-autora del llibre per compartir amb ella el reconeixement, tot i que només Daniel l'havia escrit. Quan li vàrem dir que així no cobraria el premi, es va retractar", diu.

Un altre capítol especial és el protagonitzat per Ximo Lanuza director de l'Institut Valencià de la Joventut (IVAJ), organisme en mans d'UV i que darrerament col·labora molt amb l'Acadèmia de Cultura Valenciana (ACV). Va guanyar el milió de pessetes corresponent al premi Roiç de Corella de poesia en valencià, i va ser eliminat del de narrativa, al qual també es presentà. L'obra poètica es diu *Eufemismes* i està escrita en el valencià blaver de l'ACV. El membre del jurat Josep Gregori, editor de Bromera, recorda que "l'escriptora Maria Beneyto, també en el jurat, i jo no havíem seleccionat el text de Lanuza, i havíem apostat per un escrit en valencià correcte que era molt millor, *Periscopí*, d'Antoni Fornés". Xavier Casp, president de l'ACV i membre del jurat, havia votat per una altra obra diferent però va canviar el seu vot a la de Lanuza quan l'actor Antonio Ferrandis (el "Chanquete" de la sèrie de televisió *Verano azul* i integrant del jurat) va enviar el vot per correu, i era per al director de l'IVAJ. A l'últim fou el regidor d'Urbanisme i representant municipal en el jurat Miguel Domínguez qui hagué de desfer l'empat. "Va fullejar les obres -que no havia llegit- i es va decidir per la de Lanuza", rememora Gregori.

Però Antonio Ferrandis no pot formar part del jurat, segons les bases dels premis. Diuen que els jurats han de ser "literats, crítics literaris, investigadors o docents universitaris". Ferrandis no és res d'això. En canvi, el regidor de Cultura, García Fuster, que va decidir la composició dels jurats, no hi veu problema perquè "l'actor fa molts anys que llegeix poesia i també en recita. I ha guanyat un Oscar de Hollywood!". El poeta guanyador del premi Vicent Andrés Estellés del 1986, Antoni Fornés, volia impugnar el premi de

Lanuza, però ha decidit oblidar-ho.

El pollastre castellà. Pedro de la Horra, guanyador del milió de pessetes del premi Eduard Escalante de teatre, ha quedat fora del circ que ha envoltat els guardons en valencià. Però quant als premis en espanyol, tots han donat vida al frenesí periodístic. Especialment Rosa María Rodríguez Magda, guanyadora amb *El modelo Frankenstein* dels dos milions de pessetes del Juan Gil-Albert d'assaig. Rodríguez Magda és casada amb l'ex-diputat del PP Joaquín Calomarde, i directora de la col·lecció "Estudis" de l'ajuntament, a més de gerent del projecte Tercer Mil·lenni del PP. I també és presidenta de l'Associació Valenciana de Crítics Literaris (AVCL). Al jurat hi havia una membre de l'associació, Fernanda Zavala, i Manuel Lloris, columnista de *Las Provincias*.

Un altre columnista d'aquesta publicació, el professor de literatura Pedro J. de la Peña, formava part del jurat d'un altre premi, el Blasco Ibáñez de narrativa en castellà. Els dos milions de pessetes del guardó han anat a parar a Blas Parra i a la seua obra *El edificio*. Parra és funcionari de l'ajuntament

des de fa 25 anys, i secretari de l'AVCL, de la qual és membre De la Pena. Aquest va guanyar al seu torn fa quatre anys el premi Vicente Gaos de poesia en castellà, enmig d'una sorollosa estridència. I és que l'obra guardonada, *El soplo de los dioses*, contenia poemes d'un llibre anterior, *Poesia hípica*. Les bases exigeixen que els treballs presentats siguen originals. Però es va acceptar l'argument de l'autor: un poema es torna inèdit si el context ho és, encara que haja estat publicat abans.

En aquesta edició del Vicente Gaos, el milió de pessetes ha anat a parar al cordovès Antonio Rodríguez Jiménez amb *El rostro mentiroso*. L'autor no és funcionari, però sí col·laborador de *Las Provincias*. Al jurat hi havia el membre del Consell Valencià de Cultura i cap de redacció de *Las Provincias* Ricardo Bellveser, membre també de l'AVCL. Tot quedava entre amics. La nit del lliurament dels premis, l'alcaldeessa va resumir aquesta edició com "lluenta, llunyana a qualsevol temptació intervencionista". Alguns presents hagueren de sufocar un somriure.

El regidor de Cultura i Esports José Rafael García Fuster volia prestigi per als premis i ha aconseguit l'escàndol. Davant del cas de l'actor Antonio Ferrandis, jurat dels premis contravenint les bases, diu: "fa molts anys que llegeix poesia i que en recita. I ha guanyat un Oscar!"

Joan M. Oleaque